

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Proprietatea și organul oficial al Asoc. instit. financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Inscris sub Nr. 22/1938 la Tribunalul Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacția și administrația: Sibiu, Strada Visarion Roman Nr. 1-3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare cm. Lei 6.—

Fondator: **Dr. CORNEL DIACONOVICH.**

Director: **Constantin Popp.**

••••••

Redactor responsabil: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Viața economică în anul 1938. — Procedura de executare contra debitorilor conversioniști este scutită de timbre. — Ceva despre organizația unei bănci din străinătate. — Timbrarea scrisorilor de creditare. — Declarațiune de impunere.

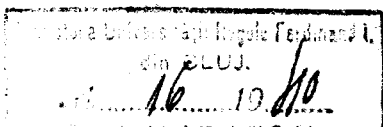
Viața economică în anul 1938.

Este constatat, că prosperarea comerțului și industriei e în strânsă legătură cu constelația politică internă și externă. Auspiciile pentru anul 1938 în privința aceasta nu erau favorabile. În relații externe, emulațiunea și divergențele între cele două sisteme politice, exprimate prin gruparea în state autoritare și state democratice, au întreținut în anul 1937 o atmosferă de agitație și nesiguranță care s'a comunicat și anului 1938. Neliniștea aceasta s'a manifestat și în politica noastră internă, veșnic frământată de „venirea la putere” a partidelor, agitând populația fărăi prin două alegeri (comunale și județene) în vara trecută, și în toamnă prin o alegere parlamentară ale cărei rezultate au dovedit din prisos, că la noi nu mai prind sisteme de guvernare de spoliațiuni bazate pe tradiții vechi fanariote. De această nouă orientare a opiniei publice a fărăi, va trebui să se țină cont și în viitor, dacă se intenționează o guvernare rodnică în

sensul unei adevărate mentalități românești.

Cu bagajul acesta politic am intrat în anul 1938, care s'a început cu o înjghebare nouă de guvern. Guvernul Goga a căzut încă în starea sa embrională, lăsând după sine cea mai mare desorientare socială și economică. Starea aceasta de spirit se reoglindește și în situația bursei, care la începutul lunii Februarie 1938 arată în compartimentul rentelor și diferitelor acții industriale și bancare, cursuri cu mult inferioare celor dela sfârșitul lui Decembrie 1938.

În mijlocul acestor frământări, cari cereau o grabnică stabilire de echilibru, apare un nou sistem de aranjare a politicii noastre interne și a economiei noastre naționale, bazat pe o nouă constituție, în curând sancționată prin adeziunea aproape integrală a națiunii. O destindere socială și economică urmează acuma, cu repercursiuni favorabile asupra comerțului și industriei. Noul guvern aduce un program vast economic, netezind drumul spre o normalizare pe baze mai echitabile a regimului valutar și vamal. Directivele aceste noi, deși inițiate cu multă energie și intențiile cele mai bune, nu au putut aduce roadele sperate, deoarece sunt în mare parte dependente de regimul economic stabilit în celelalte țări de pe continent. S'a făcut însă tot posibilul pentru reglementarea plășilor arieratelor mai cu seamă în An-

glia, și a folosirii bonurilor ce le avem în clearingul țărilor cu cari avem o balanță comercială activă, ca spre pildă Italia.

Data fiind stabilirea unui regim de lungă durată, limpezirea relațiilor noastre comerciale cu străinătatea, a produs și în interiorul țării un ritm mai viu al afacerilor.

Cu toate acestea piața monetară a continuat a fi anemiată, deoarece încrederea în noua așezare politică și economică — după atâtea decepțiuni din trecut — revine foarte încet. Forțele cari agită marea politică internațională — Italia și Germania — îngrijesc ca începuturile de asanare economică să fie adeseori întrerupte. Astfel am trecut în luna Martie prin agitația produsă de „Anschluss“-ul austriac. Deși repercursiunea financiară produsă de acest eveniment, nu a fost sguđuuitoare, totuși a fost destul de suficientă ca să îndemne capitalurile la restricțiuni considerabile în ce privește plasamentele. Mai accentuată a devenit criza în urma situației provocate în luna Septembrie, de atacul concentric asupra Cehoslovaciei, de cătră Germania, Italia, Polonia și Ungaria. De astădată pacea Europei a fost salvată prin jertfirea integrității statului cehoslovac. La noi criza aceasta s'a manifestat prin retrageri destul de însemnate de capitaluri încredințate băncilor în formă de depuneri spre fructificare. Atacul deponenților a fost însă ușor respins de bănci, fiindcă — bazați pe experiențe din trecut — și-au umplut la timp trezoreriile cu numerar, și au găsit sprijin înțelegător și la Banca Națională, care la rândul ei prin împrumuturi de scont acordate, a contribuit la consolidarea rezistenței băncilor.

Concomitent cu retragerile de depuneri, băncile au sistat acordarea de împrumuturi noi, așa încât lumea comercială a avut la un moment dat, viziunea situației dinainte de războiul mondial. Marile puteri însă au rămas de-o-camdată mulțumite de isprava făcută pe spinarea unei mici puteri, și astfel criza după 2—3 săptămâni a pierdut din acuitatea sa. Încrederea în stabilitatea situației însă totuși nu a revenit complet și mai mult ca altădată, posesorii de capitaluri s'au îndreptat spre investițiuni imobiliare, fie ele moșii sau terenuri de

clădit, ori case. A început să înflorească iarăși uzura, și în afaceri particulare, mai mult clandestin, procentul după împrumuturi s'a urcat mult peste cel normal.

O rană încă nevindecată pe corpul nostru economic, constituie conversiunea. Chiar și acele mici rate la cari sunt obligați debitorii agricoli, incurg foarte încet în cassa băncilor, și împrumuturile aceste sunt încă și azi un balast greu de amortizat în bilanțele lor. Căci, deși au fost preluate de Banca Națională totuși sunt cazuri foarte multe în cari ele revin iarăși la băncile respective, în lipsă de plată. Incasarea ratelor se îngreuiază foarte mult și prin cheltuielile enorme în caz de proces. Taxele de proces ar trebui în cazul conversiunilor reduse cu mult sub nivelul proceselor curente.

Atât legea bancară, cât și împrejurările neprielnice comerțului bancar, au silit multe bănci să fuzioneze. Date precise avem numai pe primele șase luni ale a. 1938, și din acestea rezultă, că în acest period numărul băncilor s'a redus în Transilvania dela 523 la 498.

Anul 1938 a avut darul să aducă și o notă națională în economia noastră. Meritul a fost al regretatului ministru Goga, care în discursurile sale a declarat că chestia naționalizării țării este fixată pe o pagină a istoriei neamului, care nu se mai poate da înapoi de nimeni. Ritmul în care a voit să realizeze această idee a fost însă prea vertiginos pentru țara noastră îmbibată așa de mult de elemente străine. Guvernul însărcinat prin noua constituție, și-a dat seamă de împrejurarea aceasta, și așa se pare, că pe căi indirecte vrea să realizeze naționalizarea enunțată de O. Goga.

Primul pas care l-a făcut, privește mai mult laturea morală a principiilor de urmat. În deplina cunoștință a spiritului mercantil care s'a încuibat în mai toate ramurile administrative, constituția cea nouă prevede chiar pedepse cu moartea pentru demnitari, cari închid ochii în fața manoperelelor frauduloase în legătură cu administrarea banului public. Tot astfel sancțiuni severe au fost aduse pentru acei cari se lasă a fi mituiți pentru servicii abuzive de influință și de încredere.

Pentru o coordonare mai eficientă a funcțiunilor economice, s'a înființat „Ministerul Economiei Naționale“. Cunoaștem

din trecut continuele fricțiuni dintre Ministerul finanțelor și Banca Națională. Acestei situații s'a pus capăt prin înființarea susnumitului minister, el lucrând în strânsă funcționare cu Banca Națională. Pentru a da și în exterior un aplomb mai mare acestei colaborări, ambele organe s'au pus sub conducerea guvernatorului Băncii Naționale. În felul acesta mâna dreaptă va ști totdeauna ce face mâna stângă...

Primul avânt pe care l-a luat noul Minister al economiei naționale, a fost în chestia combaterii scumpetei și speculei. În campania care s'a deschis contra abuzurilor de preț, ministerul acesta a atras în sfera acțiunii sale afară de Banca Națională și Ministerul de finanțe, încă și întreg aparatul administrativ de stat și municipal. În special la București specula a făcut ravagii enorme, și aici chiar și populația s'a aliniat autorităților, formând gărzi burgheze și comisii de anchetă, cari luau în primire aprovizionările aduse des de dimineață în oraș, la barierele capitalei. Campania dusă cu multă vervă, nu a avut în toate orașele rezultate mulțumitoare, deoarece s'a dovedit că egoismul și lipsa de solidaritate a publicului sunt mai tari ca bunele intenții ale guvernului.

Pentruca Ministerul economiei naționale să lucreze după cât mai multe criterii de îndrumare, s'a mai înființat pentru redresarea situației noastre economice așa numitul „Consiliu Superior Economic“. Acesta nu a fost înființat pentru a da soluțiuni imediate. Din contră, a dat publicității anumite sugestii, cu scopul de a întocmi un plan de refacere economică. Unele țări au planuri de refacere pe trei, patru și cinci ani. Nu vedem, pentruce nu s'ar putea pune și la noi un termen oare care pentru anumite înfăptuiri din cadrul economiei naționale? Ce frumos ar fi, dacă spre pildă ni-am propune (și am și executa) refacerea căilor noastre ferate, — să zicem — într'un restimp de cinci ani. Pentru ritmul actual de realizări, prin comparație cu alte țări, termenul acesta este dintre cele mai lungi, și, judecând după accidente feroviare din ultimul timp, chestie dintre cele mai actuale.

Cât nu s'ar putea face, cu un plan așa de bine fixat, și consecuent urmărit,

pentru refacerea creditului în diferitele provincii ale țării. Și în legătura aceasta, trebuie să amintim străduința depusă de „Solidaritatea“ băncilor noastre, în a. 1938. Deși doleanțele noastre cu privire la o repartizare mai justă a creditelor — în temeiul jertfelor enorme aduse de băncile transilvănene în interesul țărânilor — sunt încă tot actuale, totuși trebuie să relevăm un punct câștigat: despăgubirea bisericilor și instituțiilor noastre culturale pentru pagubele din converșiune. Rămâne însă și mai departe în suspens ajutorarea cu credite corăspunzătoare a băncilor transilvănene, lovite de transacțiunea lichidării datoriiilor agricole și urbane din 1934.

Dintre problemele la ordinea zilei, s'a ventilat și chestia scontului, și nivelarea câștigului băncilor în raport cu câștigurile industriei și comerțului. Politica de sconta Băncii Naționale a rămas în privința aceasta intransigentă, și diriguitorii economiei noastre naționale au găsit de just, ca băncile să se mulțumească cu un câștig de 3—4% pe când industria și comerțul să câștige — în practică — nelimitat.

Una dintre problemele cele mai grave, strâns legată cu chestia naționalizării comerțului și industriei, este pătrunderea elementului românesc în aceste compartimente ale economiei naționale. S'au făcut unele începuturi, însă punerea în practică a normelor decretate, întâmpină mare rezistență în cercurile vizate. Cu numiri de muncitori simpli, manuali, și de servitori de naționalitate română, în întreprinderi, chestia șomerilor intelectuali români și a naționalizării întreprinderilor, nu e rezolvată. O naționalizare implică în sine punerea de intelectuali de origine etnică română la pozițiile de îndrumare și conducere. E necesară introducerea mentalității românești, nu numai a muncii manuale românești.

De încheiere trebuie să insistăm asupra faptului, că consiliile de miniștri se ocupă destul de des de problema cea mai importantă a acestei părți de țară, de care depinde în mod integral refacerea ei economică, și care este creditul, însă ar fi timpul suprem, ca în afară de sugestii și planuri, să se facă un pas înainte spre realizări palpabile. O întărire financiară masivă a institu-

telor noastre bancare, ar descelea încheieturile creditului și ar aduce o viață și circulație nouă în corpul economiei așa de anemiate a acestei părți de țară.

E. VANCU.

Către băncile noastre.

Procedura de executare contra debitorilor conversioniști este scutită de timbre!

În urma memoriului prezentat de delegația noastră sub conducerea dlui președinte Dr. Aurel Vlad în ziua de 6 Octombrie 1938, dlui Ministru de Finanțe M. Cancicov, în Monitorul Oficial Nr. 299 pag. 6224—25 din 23 Decembrie 1938, s'a publicat sub No. 430.167 din 20 Decembrie 1938, următoarea

DECIZIE.

Ședința dela 10 Noembrie 1938.

Fiind convocată Comisiunea centrală a timbrului, instituită pe baza art. 110 din legea timbrului și a impozitului pe acte și fapte juridice, au fost prezenți d-nii:

Coman Negoescu, președinte.

Membrii: G. Petrovici, D. D. Negel, St. Bogdănescu.

Comisiunea a decis:

Prin art. 75 din legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934, și prin art. 22, § 56), alineatul II, din legea timbrului, sunt scutite de orice timbre și taxe, toate declarațiile, cererile și în general toate actele de procedură relativ la aplicarea dispozițiilor legii pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane.*

Față de generalitatea termenilor întrebunțați în redactarea acestor două dispozițiuni și dat fiind că reglementarea raporturilor dintre creditori și debitori, prin amputarea creanțelor în proporție de 20—70%, a fost o problemă socială, economică și politică, pentru a cărei rezolvare și Statul trebuia să facă sacrificii, urmează că trebuie a fi considerate ca scutite de orice timbre și taxe, orice cereri și acte de procedură în legătură cu legea lichidării, deci și cererile și actele

*) În Mon. Of. s'a cules greșit, corect este § 57 N. R.

de procedură făcute în urmărirea îndreptate de creditori în contra debitorilor în restanță cu ratele, pentru realizarea creanțelor reduse, acte și cereri care sunt în legătură cu legea de lichidare, de oarece se fac în baza art. 13 și 14 din această lege.

Dispozițiunile din art. 75 din reglementul legii de lichidare nu vin împotriva acestei interpretări, enumerațiunea din acest articol fiind demonstrativă.

Președinte: ss. Coman Negoescu.

Membrii: ss. G. Petrovici, ss. D. D. Negel, ss. St. Bogdănescu.

* * *

Mulțumim dlui Ministru de Finanțe M. Cancicov pentru înțelegerea și bunăvoința ce a arătat în această chestiune.

Ceva despre organizația unei bănci din străinătate.

N'am auzit să fie vre-o țară mai mult discutată, laudată sau criticată ca Germania. Oricine, mai mult sau mai puțin competente, emite păreri asupra ei, întrebunțând superlative fie în bine fie în rău. În astfel de împrejurări, nu ne miră faptul, că imaginea ce și-o face românul despre această mare țară, care s'a apropiat în urma Anschluss-ului, cu sute de km. de noi este vagă, lipsită de contur și culoare.

Adevărul este, că peste tot se vede mâna omului activ, stăruitor de muncitor. Cât de organizată este această muncă, rezultată din progresul realizat; este surprinzător. Nimic nu se face fără chibzuială, fără metodă sau calcul. Nu am intenția de a aduce cuvinte de laudă acestei țări care-ți face impresia unei vaste uzine și nici să stăruie asupra muncii și disciplinei; aceasta ar fi inutil, fiind incontestabil recunoscută de toți, cei cu dreaptă judecată.

Mă voiu mărgini în cele ce urmează, să descriu modul de organizare internă a uneia din cele mai mari instituțiuni de bancă din cuprinsul celui de al treilea Reich.

Multă vreme am fost frământat de întrebarea ce singur mi-o formulam: Cum ar putea să fie raționalizată la maximum munca și care ar fi roadele ei? Această a fost problema ce mi-am pus-o în momentul când în urma cererii, am auzit că sunt repartizat a face practică la o întreprindere de bancă și nespun de mare mi-a fost bucuria când m'am văzut în familia mea, în domeniul, în bransa mea. De sigur, în bransa mea, totuși dela început aveam impresia că am descoperit lucruri mari și noi. Eram convins că aici voiu avea ocazia să desleg problema ce mă frământa adese ori. Țin să mărturisesc, că nici nu mă așteptam ca în urma dorinței ce am exprimat directorului de Sucursală, să dea dispoziția, văzând interesul ce-l am, ca să trec prin fiecare secție unde voiu avea de primit explicațiile necesare dela fiecare șef în parte.

Mai întâiu de toate, trebuie să spun, că în această bancă este un sistem de contabilitate bazat pe cartoteci și se încheie bilanțul brut în fiecare zi. Pentru descrierea organizării contabile voiu analiza sumar modul de funcționare al celor mai importante operațiuni cari formează obiectul comerțului de bancă.

Pentru prima dată am fost condus la secția Polițe și Cecuri. Această secție execută operațiuni de scont, incasso și ordine de plată, prin cecuri de virament. Polițele primite la scont sunt în majoritatea lor cu 2 semnături dela comercianții din localitate, sau alte bănci mai mici. După ce se face controlul lor, în primul rând ca formă, apoi ca bonitate, se calculează scontul și la urmă se face contarea.

Înainte ca polița să fie predată la portofoliu, se completează la mașina de scris o fișe cu mențiunile esențiale. Această fișe este așezată în scadențar la locul ei și astfel toate aranjate în ordinea scadențelor, înlocuiesc registrul scadențar.

Înregistrarea contabilă se face pe baza borderourilor de scont, pe așa numitele formulare „Grundbogen“. Formularul constă dintr'o hârtie unde articolul contabil este deja tipărit. Sub denumirea contului debitor și creditor se trec toate borderourile de scont numai cu numărul de ordine și cu suma respectivă fără vre-o altă explicație. După ce toate borderourile au fost trecute în formularul „Grundbogen“ care reprezintă însuși articolul contabil, sunt predate după cum e cazul, de obicei la secția Conturi-Curente, unde prezentatorii respectivi au partidele. Trecerea în Salda Conti a borderourilor o voiu analiza mai la urmă, simultan cu alte operațiuni dela secția Conturi-Curente. Fișa de contabilizare sau „Grundbogen“ este predată la secția Contabilității. Tot la această secție se primesc spre exemplu, cecuri pentru virarea în cont dela un client la altul. Presupun cazul, că beneficiarul cecului are cont la centrala din Berlin; cecul mai întâiu de toate este prezentat cu o scrisoare din partea clientului, care scrisoare se face pe un formular de al băncii. După ce se verifică disponibilul la fișa clientului emitent al cecului dela Conturi Curente, se face sortarea cecurilor, fiind peste 1000 bucăți zilnic. Sunt sortate pe localități unde urmează să fie expediate. Cecurile destinate a fi trimise la Berlin, sunt contabilizate în felul următor: Pe unul din formularele „Grundbogen“ este debitat contul „Cecuri“, iar contul creditor este „Centrala“. Pe alt formular, se debitează „contul curent“ al clientului și se creditează contul „Cecuri“, care este un cont transitoriu și se balansează. Se întâmplă însă să rămână neechilibrat cu contravaloarea cecurilor neremise și lăsate pentru a doua zi. După înregistrările acestea, cecurile sunt remise la destinație, iar scrisorile sunt predate la secția conturi curente, unde pe baza lor se debitează partidele respective.

Cecurile cari se încasează la prezentare sunt predate serviciului cassieriei. Cassierul îl predă funcționarului dela secția Conturi curente care controlează disponibilul și semnează pe cec pentru plată, apoi îl dă înapoi cassierului. Pe baza cecului se face plata ca apoi tot pe baza lui, să se facă contabilizarea pe „Grundbogen“ în urma numerotării cecului, cu numărul de ordine al documentului de cassă și la urmă tot în temeiul lui, fără altă scriptă, se trece în Salda Conti.

Pe măsură ce timpul trecea, începeam să mă familiarizez deabinelea și aceasta cu atât mai mult,

cu cât aveam în față un sistem de contabilitate simplificat la maximum.

Dela secția Cecuri și Polițe am trecut la Conturi-Curente. Spre un mai ușor control din punct de vedere contabil, conturile curente sunt împărțite după mai multe criterii, și anume: Bănci din țară și străinătate, firme individuale și firme sociale. Conturile firmelor individuale și sociale fiind numeroase, sunt la rândul lor subdivizate în: „Conto Loro A—G“; „Conto Loro H—O“ și „Conto Loro P—Z“.

Cum funcționează această secție?

La fiecare diviziune și subdiviziune de cont-curent lucrează un funcționar. Să nu ne mire faptul acesta, pentru că totalul conturilor se ridică la peste 1500. Se prezintă titularul contului să ridice sau să depună în cont o sumă de bani, sau să presupunem, că un al treilea se prezintă cu un cec spre a-l încasa. Clientul se prezintă cu cecul la Cassa și-l predă. Menționez, că cecurile nu se mai avizează ca la noi. Cassierul înmânează cecul funcționarului dela contul curent respectiv, acesta controlează fișa, semnează cecul pe verso și în cazul când are acoperire îl predă cassierului care face plata și reține cecul. Vedem deci, puțină osteneală, o singură semnătură și nici o bucătică de hârtie utilizată pentru astfel de operațiuni. Pe cât de mult se lucrează acolo cu cecurile, fapt ceiaze m'a surprins, pe atât de rapid sunt sistematizate operațiunile. Să urmărim mai departe ceea ce ne interesează, adică tehnica contabilă. În modul arătat mai sus, se strâng la cassa toate piesele ca: scrisori, cecuri, chitanțe, etc., în baza cărora s'a încasat sau au eșit banii din cassa. La ora de închidere a cassei piesele sunt împărțite în urma sortării lor pe secții. Cele privitoare la conturile curente deasemenea sunt distribuite pe fiecare diviziune și subdiviziune, după cum am văzut mai sus. De exemplu: funcționarul care are în seamă conturile curente A—G, are de înregistrat 100 buc. piese de încasări și plăți. Contabilizarea se face completând pentru încasări fișa „Grundbogen“ cu titlu „Casa la Conturi curente A—G“, iar pentru plăți fișa cu titlu; „Conturi curente A—G la Cassa“, trecând cu mașina de scris și calculat numai numărul de ordine al documentului primit la cassa și suma. Toate fișele acestea de contabilizare sunt trimise, după ce au fost totalizate, la serviciul contabilității, iar actele justificative rămân tot pe loc, ca în baza lor să se treacă în Salda-Conti. Pentru fiecare document de plată sau de încasare cât și pentru cecurile de compensații, primite dela secția Cecuri, despre care am amintit mai sus, se scoate cartoteca cu contul clientului respectiv și se începe într'un tempo foarte rapid la mașina electrică de scris, care în acelaș timp face și calcul, să se treacă în Salda-Conti operațiunile efectuate.

Deodată cu această operațiune se scriu și avizele de debitare, creditare, și în acelaș timp se completează și o coală de control, al cărei rol este foarte important și pe care-l vom vedea mai jos.

Această coală de control cuprinde soldul vechiu debitor sau creditor, mișcarea pe debit sau credit și soldul cel nou. Soldul vechiu se scrie de pe cartotecă mai întâiu pe aviz și pe foaia de control, apoi se introduce fișa unde urmează a se scrie mai departe, data, valuta, mișcarea pe debit sau credit, și soldul cel nou. Această operațiune este executată uimitor de repede. Într'o oră un funcționar poate să facă 100 de contări de acest fel, dând totodată gata și scriso-

rile-aviz. Avizele, cartotecile și piesele de cassa merg la control și semnat, iar foile de control servesc mai departe pentru verificarea între Salda-Conti și Contabilitate, care verificare înlocuiește punctajul dela noi.

Să luăm cazul unei depuneri și ridicări dela Depunerile spre fructificare pe livret. Aici, ca și la conturile curente, sunt fișe cartonate așezate în lădițe ușor portabile și așezate într'o formă absolut alfabetică. La întrebare, mi s'a răspuns, că în total sunt 1300 depuneri de acest fel. Ei bine, mare mi-a fost mirarea, când m'am convins că la acestea lucrează un singur funcționar. Lucrul este cât se poate de simplificat. Se prezintă clientul la ghișeu de depuneri cu livretul, completează un formular cu numele, suma, și-l semnează, iar după aceea funcționarul respectiv trece ca și la noi, suma în livret și în fișe, respectiv Registrul de Depuneri, apoi livretul și cu fișa trec la cassa. În cazul depunerii se primesc banii și clientului i se înmânează livretul semnat. Formularul completat, fiind document de cassa este numerotat și apoi toate la un loc aceste formulare de depuneri sunt concentrate în articolul de pe foaia „Grundbogen” „Cassa la depuneri spre fructificare pe livret”. Tot așa de rapid merge și la ridicări. Clientul are de completat chitanța, o semnează, apoi funcționarul scade suma de ridicat din livret și din fișe, predă cassei livretul și chitanța, unde se face plata și se dă cea de a doua semnătură pe livret. Toate acestea merg așa de repede, încât un funcționar poate să servească 10 clienți în 5 minute.

În urma operațiilor de mai sus fișele sunt lăsate afară, pentruca după închiderea orelor de cassa, același funcționar să-și pună la punct fișele, calculând dobânda, având în vedere că la depuneri valuta este cu 15 zile mai târziu. Înainte de a-și aranja fișele în lădițe în aceeași ordine cum au fost, în câteva minute întocmește situația depunerilor din aceeași zi. Operațiunea se efectuează deasemenea la mașina electrică de calculat și merge cu maximum de iușeală.

Toate secțiile, la o oră fixă trimit formularele „Grundbogen” la secția contabilității.

Cum se lucrează la secția contabilității?

Deoarece un cont poate să fie debitat sau creditat în coalele „Grundbogen” dela secții diferite, în această secție sunt centralizate toate totalurile parțiale pentru a se ajunge la suma totală cu care un cont de Maestru este debitat sau creditat. Făcându-se astfel totalurile pe debit și credit pentru fiecare cont în parte, se concentrează toate într'un formular numit: „Zusammenstellung” care cuprinde la stânga coloana sumelor debitoare, la mijloc denumirea conturilor și la dreapta coloana sumelor creditoare. Aceasta s'ar putea asemăna cu o balanță de verificare. De pe acest tablou numit „Zusammenstellung” se fac trecerile în contul de Maestru a sumelor debitoare și creditoare. Maestrul sau Cartea Mare este compusă din fișe cartonate, cari sunt așezate în ordine într'o lădiță. La mașina electrică de scris și calculat, se trec în conturile de Maestru în coloana de debit sau credit, sumele corespunzătoare din tabloul de mai sus amintit, iar în dreapta apare soldul cel nou în urma apăsării pe un buton. Este clar de aici înainte, felul de procedare pentru închiderea bilanțului brut, având soldul la zi a tuturor conturilor de Maestru. La mașina de scris se completează formularul de bilanț cu soldurile pro jour și astfel se obține în fiecare zi bilanțul brut al băncii.

Aici s'ar putea pune anumite întrebări și anume: ei, bine am ajuns să încheiem bilanțul și am văzut conturile de Maestru, dar nu reiese de nicăiri existența registrului Jurnal! Cum se poate să se țină contabilitatea unei bănci mari fără ca să existe registrul Jurnal care la noi în sistemele de contabilitate este indispensabil? Dar ceva mai mult, impus prin art. 22 Cod. Com. vechiu. Cum se poate cerceta mai târziu o operațiune? Anumite explicațiuni ce de obicei sunt date la noi în Jurnal și în special cum se face controlul?

Pentru orice fel de operațiune este de ajuns dacă se cunoaște suma și ziua în care a avut loc, pentruca apoi să se știe tot ceia ce este necesar. În asemenea cazuri se caută suma în foile de contabilizare „Grundbogen” din ziua respectivă, se ia numărul de ordine al documentului și cum acestea sunt aranjate la arhivă în ordine, legate într'un volum și numerotate, se poate găsi cu cea mai mare ușurință documentul căutat, ca cec, borderou, chitanță, etc.

Înainte de a trece mai departe, îmi vine în minte unul din pasagiile din textul de modificare al Legii Cassei Naționale a Fondului Aviației unde spune că: „Piesele de cassă trebuiesc zilnic legate într'un volum și numerotate în continuare”.

Este același lucru, numai că acolo este o inovație a spiritului practic de realizări, pe câtă vreme la noi este impus în vederea unui control cât mai rapid și riguros al aplicării legii timbrului.

Și acum ca să revin, pot spune cu certitudine, că după documentul original se vede întotdeauna tot ceea ce este necesar și în tot cazul mai clar decât din explicațiunile cari pot fi scrise în Jurnal.

Cât privește obligativitatea, după legiuirea germană numai Maestrul este cerut de Codul de Comerț care și acela, după cum am spus mai sus, este ținut pe fișe cartonate volante.

Controlul?! Da, într'adevăr, acesta este o chestiune foarte interesantă. Mai întâi de toate trebuie să spun, că ceea ce noi numim punctajul, la ei controlul se face în chip diferit, după secții și după numărul operațiilor. Cel mai interesant și mai riguros control se face la secția conturi curente. Acolo sunt zilnic peste 1000 de operațiuni. Am spus riguros, pentru că la alte secții unde survin puține operațiuni, nu se face zilnic acest control cu contabilitatea, ci la anumite intervale după cum se crede de cuviință. La conturile curente se întocmește în fiecare zi o situație care constă din concentrarea sumelor pe foile de control despre cari am vorbit mai sus și cari se fac simultan cu trecerea în Salda-Conti și cu avizele de debitare-creditate.

Din aceste foi de control se vede pe debit și credit suma soldurilor vechi — bine înțeles dela toate partidele cu cari s'a lucrat în ziua aceea — mișcarea pe debit și credit și în al treilea rând soldul nou debitor sau creditor.

Din situația din ziua precedentă se scade suma soldurilor partidelor cu care s'a lucrat și la diferență se adaugă suma soldurilor noi.

Spre o mai bună claritate să iau un caz practic. Presupunem cazul, că în ziua de 29 Noemvrie situația conturilor curente se prezenta astfel:

Conturi curente creditoare	Lei 6.450.—
„ „ debitoare	„ 4.550.—
Total	Lei 11.000.—

În ziua de 30 Noembrie au fost următoarele mișcări:

Soldul vechiu.	Ridicări Debit.	Depuneri Credit.	Solduri noi.
C. 100.—	10.—	—	C. 90.—
C. 170.—	20.—	—	C. 150.—
C. 200.—	—	50.—	C. 250.—
D. 100.—	—	70.—	D. 30.—
D. 80.—	20.—	—	D. 100.—
C. 470.—	30.—	50.—	C. 490.—
D. 180.—	20.—	70.—	D. 130.—

Cu alte cuvinte la 3 Conturi curente creditoare a căror stare pe Noembrie a fost de 470.— am avut mișcări în ziua următoare, iar soldul acestor conturi s'a schimbat devenind 490.— la 30 Noembrie.

Pentru aflarea situației per 30 Nov. nu mai este nevoie să adăugăm și conturile unde nu am avut nici o mișcare, ci din soldul total de 6.450.— dela 29 Nov. scădem soldul vechiu al celor

3 conturi de 470.—
5.980.— și la acest

rest se adaugă noul sold al celor

3 conturi de 490.—

6.470.—— aceasta fiind

situația conturilor curente creditoare per 30 Noembrie.

Procedând la fel și la conturile curente debitoare se ajunge la suma de 4.500.— care este situația per 30 Noembrie.

Calculul s'ar părea dificil și s'ar putea spune că nu reprezintă un progres tehnic. Așa ar fi dacă cineva își pierde timpul să se ocupe cu astfel de socoteli cari sunt greoaie din primul moment ochiului în 5—6 poziții, dar când apar sute și mii de coloane. Ei bine, tocmai acesta este rolul foaiei de control, despre care am amintit mai sus, care apare cu coloanele de mai sus deodată cu scrisorile aviz și cu trecerea în salda conti. Deosebirea între conturile debitoare și creditoare se face prin aceea că, mașina indică prin semne distincte unul de altul, iar la urmă dă totalurile pe debit și credit.

Prin urmare, îndată ce scrisorile sunt gata, operațiunile sunt trecute în cartofeci, prin simpla mână a mașinei, prin apăsarea unor butoane apare situația veche și cea nouă a conturilor cu care s'a lucrat în ziua respectivă. După aceasta, prin simpla operațiune a unei adunări sau scăderi se află totalul care apoi se confruntă cu totalul dela contabilitate. În cazul când nu consonă ceea ce în mod firesc se întâmplă, se caută imediat diferența și numai după ce se corectează greșala se face trecerea în cartea mare.

Controlul casei se face cu ajutorul Jurnalului de Cassa care este zilnic confruntat cu situația dela maestru și verificat bine înțeles cu situația numerarului din cassa.

Având ocazia să stau vre-o 2 zile la tezaur, prin câteva cuvinte voi descrie felul de administrare a hârtiilor de valoare proprii, în depozit sau gaj. Atât efectele de stat cât și acțiunile sunt împărțite în două părți și anume; titlul propriu zis și foaia de cupoane. Unele de altele sunt ținute separat spre o mai bună siguranță și avantajul cel mai mare este cu ocazia detașării cupoanelor. Indiferent de proprietar, hârtiile de valoare de acelaș fel, sunt ținute la un loc, așezate în banderolă și pe fiecare banderolă scrie numele proprietarului. Aranjamentul pachetelor în banderolă,

unul suprapus altuia, este în ordinea alfabetică după numele proprietarului. Singurele registre văzute la această bancă, sunt acelea în cari se ține evidența hârtiilor de valoare. Pentru efectuarea și aici a unui control permanent se ține două feluri de registre și anume: în cele dintâi sunt concentrate toate valorile pe proprietari iar în celelalte pe societăți. Felul de liniatură al acestor registre este destul de simplu, cuprinzând următoarele coloane: data, numărul documentului, încheierea — de bursă —, cuponul și valoarea nominală. Pe coloane verticale se scade sau se adună mișcarea valorilor.

Evidența numerelor individuale al fiecărui efect în parte pe proprietari se ține pe copiile scrisorilor de cumpărare care sunt ținute în dosare speciale și aranjate în ordinea alfabetică. Existența unei acțiuni sau a unui titlu de rentă în tezaur se constată din aceste copii de scrisori.

Atunci când sunt ridicate sau se face o vânzare parțială, sunt tăiate cu cerneală roșie numerile respective, iar în caz de depunere sau cumpărare se alătură noua copie care cuprinde numele clientului și numele individuale ale hârtiilor de valoare. Pentru ori ce fel de deponent, bine înțeles în afară de membrii consiliului de administrație și personalul băncii, se percepe taxă de depozit care este stabilită procentual dela caz la caz.

Pe lângă secțiile despre cari am vorbit până aici, am trecut fără să insist prea mult din cauza lipsei de timp disponibil, la secția Bursa, Arhivă și Devize.

Ceea ce mi s'a părut cu totul nou a fost faptul când am auzit de secția propagandei. Unul dintre funcționarii superiori ai sucursalei se ocupă numai cu propaganda băncii pe piață. La toate secțiile — pe ghișeu — am observat fel de fel de tipărituri reclamă cu cari sunt înzestrați clienții și în special cei noi.

Înainte de a încheia, țin să scot în evidență, unele avantajii ce le oferă acest sistem de contabilitate față de cel practicat în general, la noi.

În primul rând, munca personalului este dirijată pe baza principiului hedonist — adică cu minimum de efortare să, se obțină maximum de beneficiu. Sistemul cu cartoteci pe lângă că înlocuiește registrele mari și învechite dar permite o strictă aplicare a principiului diviziunii muncii și o manipulare cât se poate de lesnicioasă și în sfârșit se ajunge la o mare economie de muncă și de hârtie.

Pentruca să-și dea cineva seama de marele avantaj ce-l are organizarea contabilă descrisă în linii generale mai sus, față de cea obișnuită dela noi în ceea ce privește rapiditatea lucrului, — respectiv servirea clientului — este de ajuns ca să fac o paralelă a modului de procedare dintr'un caz practic.

Presupunem cazul plății unui cec emis de un conturentist în favorul unei terțe persoane care se prezintă cu cecul la ghișeul băncii. La noi, se primește cecul împreună cu o scrisoare pe care o face clientul la ghișeu, se controlează disponibilul dela salda conti apoi se face prima înregistrare pe document de prima notă cu copie, astfel: Cont curent, x y la ordine de plată din țară, plăți cecuri și al doilea document de cassă cu articolul: Ordine de plată din țară, plăți cecuri la Cassa. Aceste documente firește cu explicațiunile necesare, cari urmează să fie copiate în jurnal. Când la urmă trebuie să treacă documentele în registrul auxiliar de ordine de plată, plăți cecuri, la partida emitentului cecului, cel care așteaptă

dacă este puțin nervos sau grăbit, începe să gesticuleze ba chiar să se scandalizeze, zicând „că suntem în țara formelor“. În sfârșit, ajunge la cassa și se plătește, natural după aplicarea timbrelor necesare. Lucrul nu s'a terminat aici, însă tot ce am spus până aici se petrece în prezența clientului.

Intr'un sistem de contabilitate organizat pe baze moderne având ca scop economia timpului și rapiditatea, în astfel de cazuri se procedează în felul următor. Clientul prezintă cecul casierului dela plăți, acesta îl dă mai departe funcționarului respectiv dela Conturi curente care controlează fișa emitentului cecului, dacă este disponibil semnează cecul ca bun pentru lichidat și în aceeași jumătate de minut îl înmânează înapoi casierului care face plata. Toată operațiunea nu durează în mod normal mai mult de un minut. Cecul, apoi primește un număr de ordine ca document de casă și servește la contabilizare, la trecerea în salda conti și la corespondență iar mai departe rămâne, ca și la noi act justificativ de casă.

Nici o bucăciță de hârtie nu se întrebunțează cu această ocazie.

Toți clienții sunt serviți cu maximă urgență, ceea ce ar trebui și la noi, fiindcă aceasta constituie cel mai eficace mijloc de reclamă. Să nu se piardă din vedere, că celeritatea este una din fundamentalele caracteristici ale actelor de comerț. Or, într'o bancă și în special acolo unde concurența este mare și în orașele mari unde pulsul vieții comerciale este foarte accelerat, clientul dacă nu este servit cu maximă urgență, nu mai revine pentru a doua oară.

În sfârșit, cel mai mare avantaj pe care-l oferă sistemul de contabilitate descris mai sus, este acela de a avea întotdeauna situația pe ultima zi la toate conturile.

Faptul de a avea în permanență situația conturilor la zi, constituie una din tendințele urmărite de contabilitatea modernă.

Timbrarea scrisorilor de creditare.

Decizia Nr. 24 din 21 Decembrie 1938.

Comitetul,

Decide:

Alăt scrisorile bancare cât și scrisorile comerciale de creditare provenite din dispozițiuni (ordine de virament) se vor timbra cu timbrul progresiv de chitanță, exceptându-se cele emise pentru viramente dela un cont la altul al aceleiași persoane.

Prezenta decizie este obligatorie conform art. 20 din legea pentru Fondul Național al Aviației, publicată în Monitorul Oficial Nr. 238 din 13 Octombrie 1938,

Declarațiune de impunere

Ministerul de Finanțe a publicat în Monitorul Oficial Nr. 2 din 2 crt. următoarea publicație:

Se aduce la cunoștința generală că în conformitate cu dispozițiunile legii contribuțiilor directe, contribuabilii sunt obligați să facă pentru anul financiar 1939—1940, următoarele declarațiuni:

I. În cursul lunii Ianuarie 1939.

1. a) Micii meseriași și industriași, impuși prin clasificare în 1936, pentru o perioadă de trei ani, și cărora le expiră clasificarea la 31 Decembrie 1939;

b) Cei a căror clasificare a expirat la 31 Martie 1937 și care au fost reportați pentru exerc. 1938—1939 conform legii de reportare din 1 Aprilie 1938;

c) Cei cari au început exercitarea unui comerț ori profesie în cursul anului 1938—1939, adică după 1 Aprilie 1938 și a căror impunere a fost stabilită provizoriu pentru exercițiul 1938—1939 și urmează a fi clasificați.

2. Comercianții și industriașii ce se impun anual precum și societățile anonime, în nume colectiv și în comandită.

Societățile pe acțiuni vor putea da declarațiile respective până la aprobarea bilanșului, însă cel mai târziu până la finele lunii Aprilie 1939.

3. Liberii profesioniști.

4. *Proprietarii de imobile, hotelierii, cum și subînchirietorii de apartamente, camere goale sau mobilate cu luna sau cu anul, dau declarații la administrația financiară de constatare, cu numele, pronumele și profesia ce o exercită chiriașii, precum și chiria ce o plătesc.*

II. Între 1 Aprilie—15 Mai.

Declarații pentru sarcini ipotecare și chirografare pentru scăderi la impunerile elementare și supracotă.

III. În cursul anului.

1. În termen de 10 zile cel mult dela începerea exercitării unei profesii libere, meserii, comerț, industrie, tăierea unei păduri și realizarea unui venit întâmplător.

2. De asemenea contribuabilii care au încetat un comerț ori o meserie și proprietarii de imobile atunci când valoarea proprietăților lor clădite s'a majorat sau diminuat cu cel puțin o pătrime, precum și proprietarii imobilelor a căror perioadă de scutire integrală sau parțială de care beneficia imobilul în baza art. 17 L. C. D., a expirat. Toți aceștia sunt obligați să dea declarații în termen de o lună dela schimbarea condiției de impunere a imobilului sau încetarea comerțului, profesiei, etc. ce exercită.

3. *Firmele comerciale și individuale având în serviciul lor, ori folosind ocazional opera prestată de persoane supuse impozitului pe profesii libere, sunt obligate să comunice circumscripției de constatare, în cuprinsul cărora se află, domiciliul acestor persoane, în termen de o lună de când au efectuat plata, toate sumele pe care le-au plătit sub formă de onorarii, participări sau jetoane de prezență, drept remunerare a serviciilor prestate.*

4. *Societățile pe acțiuni vor trimite administrațiilor de constatare respective, cel mai târziu o lună după adunarea generală care a aprobat bilanșul, o listă nominală a tuturor membrilor consiliului de administrație, a censorilor cu adresele lor și cu mențiunea sumelor pe care aceștia le-au primit în decursul anului trecut sub formă de tantieme, jetoane, salarii, cheltuieli de reprezentare precum și a sumelor plătite sub orice altă formă.*